

Szanowni Państwo

W związku z prowadzonymi konsultacjami społecznymi w zakresie implementacji dyrektywy medialnej z dnia 11 grudnia 2007 r. zwracamy się z prośbą o przeanalizowanie zasadności propozycji, by w Ustawie o radiofonii i telewizji znalazły się przepisy regulujące w przejrzysty sposób dostępność usług audiowizualnych dla osób niewidomych i głuchych, określając warunki stosowania audiodeskrypcji, napisów, a także procent udziału programów z audiodeskrypcją i napisami Zmiany legislacyjne, związane z implementacją Dyrektywy 2007/65/WE. Przyczynią się do zapewnienia osobom z niepełnosprawnością odpowiedniego dostępu do usług audiowizualnych. Dostęp do audiowizualnych usług medialnych nie jest luksusem, lecz jest prawem wszystkich obywateli, w tym również z niepełnosprawnością.

Uzasadnienie:

W obowiązującym prawie nie ma przepisów regulujących w przejrzysty sposób dostępność usług audiowizualnych osobom niewidomym i głuchym, które z oczywistych względów są tej dostępności pozbawione.

W Polsce liczba osób z uszkodzeniem wzroku przekracza 500 tysięcy. Według światowych danych szacuje się, że poważne zaburzenia widzenia występują u 1% populacji, a całkowita liczba osób niewidomych i słabowidzących ulega stałemu zwiększaniu. Podobnie jest z osobami, które dotyka problem całkowitej lub częściowej utraty słuchu. Wynika to z wielu powodów. Jednym z nich są starzejące się społeczeństwa i niepełnosprawność związana z wiekiem. Druga przyczyna związana jest z postępem medycyny, która, ratując życie, nie potrafi wyeliminować wszystkich skutków chorób, wypadków, itp.

Mając na uwadze, iż telewizja, jako nadawca publiczny, ma do wypełnienia misję polegającą na informowaniu i edukowaniu swoich odbiorców, dostarczaniu informacji w sposób umożliwiający wszystkim widzom świadome uczestnictwo w życiu kraju oraz realizację praw Obywatela, jej oferta programowa winna być, zatem dostosowana do wszystkich obywateli, również niepełnosprawnych. Media publiczne dążąc do zaspokojenia potrzeb nie tylko masowej widowni winny, zatem uwzględnić potrzeby odbiorców niewidomych i głuchych tak, by również mogli korzystać z oferowanej przez telewizję oferty programowej.

Osiągnięcie tego celu jest możliwe poprzez zastosowanie napisów, które umożliwiają przekład dźwięku na tekst oraz audiodeskrypcji (dźwiękowej ścieżki narracyjnej), która za pomocą werbalnego opisu treści wizualnych umożliwia przekład obrazu na słowa.

Obecne technologie umożliwiają wprowadzanie zarówno audiodeskrypcji i napisów do programów telewizyjnych (także do programów na żywo), czego przykładem jest telewizja BBC, która zobowiązała się wprowadzić audiodeskrypcję i napisy do swojej oferty programowej.

Więcej na temat audiodeskrypcji i sposobu jej wdrażania można przeczytać na stronie:

<http://www.bbc.co.uk/rd/pubs/whp/whp051.html>

Królewski Narodowy Instytut Niewidomych w Anglii:

http://www.rnib.org.uk/xpedio/groups/public/documents/PublicWebsite/public_adontv.hcsp

oraz na polskiej stronie poświęconej technice audiodeskrypcji:

<http://www.audiodeskrypcja.pl/>

Wprowadzenie audiodeskrypcji i napisów do programów telewizji publicznej jest niezbędne w celu zapewnienia pełnego odbioru oferty wszystkim odbiorcom, w tym osobom niewidomym i słabowidzącym, niesłyszącym i niedosłyszącym.

Niestety prowadząc rozmowy z przedstawicielami mediów prywatnych (Telewizją TVN i Polsatem) spotkaliśmy się z brakiem zainteresowania udostępniania oferty programowej osobom niewidomym, choć również one powinny brać pod uwagę ich dostępność dla osób niepełnosprawnych jako element przestrzegania praw człowieka, obywatela w społeczeństwie informacyjnym.

Uregulowania prawne określając warunki stosowania audiodeskrypcji, napisów, a także procent udziału programów z audiodeskrypcją i napisami, umożliwią osobom niewidomym i słabowidzącym, głuchym i niedosłyszącym zrozumienie i korzystanie z informacji, które z różnych względów mogą być dla nich niedostępne.

Za przykład można podać przepisy regulujące kwestię dostępności telewizji w Wielkiej Brytanii Communications Act 2003

http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2003/ukpga_20030021_en_28#pt3-ch4-pb11

które gwarantują osobom niewidomym i głuchym dostęp do treści audiowizualnych.

Zwracamy się z prośbą, by zapisy regulujące warunki stosowania i wdrażania audiodeskrypcji oraz napisów znalazły swoje miejsce w przygotowywanej polskiej Ustawie o radiofonii i telewizji, zapewniając tym samym osobom niewidomym i głuchym równy dostęp do informacji, edukacji i dóbr kultury.

Mgr Barbara Szymańska
www.audiodeskrypcja.pl